

РЕШЕНИЕ

№ 3405

гр. София, 24.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. IV-Б СЪСТАВ, в публично заседание на четиринадесети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Станимира Иванова

Членове: Райна Мартинова
Божидар Ив. Стаевски

при участието на секретаря Йорданка В. Петрова
като разгледа докладваното от Божидар Ив. Стаевски Въззивно гражданско дело № 20211100506514 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

С решение № 20249921/12.11.2020г. по гр. д. № 41680/2018г. по описа на Софийски районен съд 50 състав е признато за установено, че по иска с правно основание чл. 9 от ЗПК във вр. с чл. 27, ал.2 от ЗПК, че за „ЕОС М.“ ЕООД ЕИК:**** съществува правото на парично вземане по отношение на Н. Ф. Д., ЕГН ***** за сумата от 699,64 лв. –главница, представляваща незаплатена заемна сума по договор за отпускане на стоков кредит №1283852/01.10.2013г. ведно със законната лихва върху тази сума считано от 07.02.2018г. до изплащане на вземането, удостоверено в заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 13397/2018г. по описа на СРС.

С протоколно определение от 14.09.2020г. производството е прекратено за сумата над 699,64 лв. /или за сумата от 102,44 лв./.

С определение № 20042290/15.02.2021г., постановено по реда на чл. 248, ал.3 от ГПК е уважена молбата на адв. К. И. Б. за присъждане на разноски като са присъдени разноски за заповедното производство в размер на 6,39 лв. съразмерно на обезсилената част от заповедта и е оставена без уважение молбата на Адвокатско съдружие „Б.Л.“ за присъждане на разноски в исковото производство.

Срещу решението в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК въззивна жалба от ответницата Н. Ф. Д., с релевирани оплаквания за неправилност на постановения акт. Намира че процесния договор за кредит

накърнява добрите нрави и че същият е недействителен поради размера на лихвения процент – 40,04%. Счита че клаузите за договорна лихва са недействителни поради което е недействителен целият договор за кредит. Изтъква че ГПР надхвърля почти пет пъти размера на законната лихва. На следващо място излага че не е налице действителен погасителен план.

В законоустановения срок е постъпил отговор на въззивната жалба от „ЕОС М.“ ЕООД, с който е взето становище за нейната неоснователност.

Срещу определението по чл. 248, ал.3 от ГПК е постъпила частна жалба с вх. № 25038009/02.03.2021г. от К. И. Б. с която излага че и се дължат разноски на основание чл. 38, ал.2 от ЗАдв. в размер на 29,28 лв. съразмерно обезсилената част от заповедта.

Срещу определението е постъпила и частна жалба с вх. № 25038047/02.03.2021г., подадена от адв. К. И. Б. и Н. И. И. в качеството им на съдружници в адвокатско съдружие „Б.Л.“ и адв. М. Л. Л. в качеството му на процесуален представител на Н. Ф. Д. с която искат присъждане на адвокатско възнаграждение в размер на 52,70 лв. съразмерно на „неуважената част от исковата претенция“.

Взето е становище по частните жалби от „ЕОС М.“ ЕООД в което е изложено, че същите са неоснователни и следва да бъдат оставени без уважение.

Софийски градски съд, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Предявени са за разглеждане иски по реда на чл. 422, ал.1 от ГПК с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД вр. с чл. 9 от ЗПК вр. с чл. 99 ЗЗД.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо в обжалваната му част. Не е допуснато и нарушение на императивни материални норми.

Решението на СРС е правилно, като на основание чл. 272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите, изложени от СРС. Независимо от това и във връзка с доводите във въззивната жалба е необходимо да се добави и следното:

Не е спорно че между ответницата и „У.К.Ф.“ АД бил сключен договор за отпускане на стоков кредит № 1283852/01.10.2013г., сключен по реда на Закона за предоставяне на кредитни услуги от разстояние, съгласно който кредиторът се е задължил да предоставени на ответника кредит от 779 лв. за закупуване на стока - телефон която сума следва да се върне разсрочено на 12 месечни вноски с падеж 21-во число на месеца. Първата вноска била на дата

21.10.2013г. Вноските били в размер на 83,45 лв. Ответницата се задължила и да плати възнаградителна лихва от 40,00 % годишно. ГПР на кредита бил от 48,33%.

От доказателствата по делото се установява че ответницата е усвоила кредита на 01.10.2013г.

Не е спорно, че на 08.07.2014г. между „У.К.Ф.“ АД /цедент/ и „ЕОС М.“ ЕООД /цесионер/ бил сключен договор за прехвърляне на вземания /цесия/ Видно е от клаузите на чл. 1.1, че по отношение на индивидуализацията на прехвърлените вземания договорът съдържа изрично препращане към Приложение № 1, съставляващо негова неразделна част /подписано от страните/, извадка от което е представено по делото, като в същото фигурират вземанията по процесния договор, сключен с ответницата, а именно № 1283852 с 832,08лв. - остатък от дължимата сума.

Установено е също така, че „У.К.Ф.“ АД е упълномощило ищеца да уведоми всички длъжници по вземанията, посочени в Приложение № 1 към договора за цесия, за извършеното прехвърляне /виж пълномощно и потвърждение съответно на л. 31 и л. 26 от първоинстанционното дело/.

Единствения спорен въпрос е дали е недействителна като противоречаща на добрите нрави клаузата с която е уговорена възнаградителна лихва от 40,00% годишно и и дали нейната недействителност влече недействителност на целия договор за кредит.

Договорната свобода позволява страните да уговарят възнаградителна лихва , включително и над размера на законната лихва за забава. Ограничение на договорната свобода е посочено в чл. 9 от ЗЗД – съглашението да не противоречи на закона и на добрите нрави. Волята на страните е меродавна, само ако тя не надвишава най-високия размер, допустим от закона според чл. 10, ал. 2 от ЗЗД, какъвто в момента не е регламентиран в нашето законодателство. Добрите нрави са морални норми, на които законът е придал правно значение, като е предписал за нарушаването им правна последица, идентична с тази при нарушението на закона. Добрите нрави съществуват като общи принципи или произтичат от тях и за спазването им съдът следи служебно. Един от тези принципи е принципът на справедливостта, който в гражданските и търговските правоотношения изисква да се закриля и защитава всеки признат от закона интерес.

Условията и предпоставките за валидност на договорна клауза за възнаградителна лихва произтичат от нейните функции, както и от принципа за справедливост в гражданските и търговските правоотношения. Преценката за нищожност на възнаградителната лихва поради накърняване на добрите нрави следва да се прави за всеки конкретен случай към момента на сключване на договора. По същността си възнаградителната лихвата представлява цена на парите като капитал, но и цена на времето, през което търговецът е лишен от ликвидността на този капитал. Така възнаградителната лихва е капитал, чиято стойност нараства с времето. Затова и преценка за

съответствието на уговорената лихва с добрите нрави може включва съобразяване на размера на законната лихва за забава, но и пазарната цена на този капитал, както и другите фактори които влияят върху цената на предоставянето на капитала – риска от невъзстановяването му, включително и с оглед на дадените обезпечения; дали има неравноправно третиране на икономически слаби участници в оборота; дали е използван недостиг на 9 материални средства на един субект за облагодетелствуване на друг и др. Уговорената възнаградителна лихва следва да се приеме за нищожна, ако единствената цел, за която е уговорена, излиза извън присъщите ѝ функции. В съдебната практика постановена по приложението на Закона за задълженията и договорите трайно е прието, че противоречи на добрите нрави да се уговаря възнаградителна лихва по обезпечен кредит с ипотека, надвишаваща двукратния размер на законната лихва, а за необезпечен кредит – размер, съпоставим с трикратния размер на законната лихва за забава. За валидността на клаузите по договора съдът следи служебно. Добросъвестността и справедливостта са основен принцип в гражданските и търговски взаимоотношения. Спазването им предотвратяват несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Преценката дали е нарушен някой от основните правни принципи се прави от съда във всеки конкретен случай, за да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните накърнява добрите нрави по смисъла на чл. 26, ал. 1, предл. 3 от ЗЗД.

В конкретния случай уговаряне на възнаградителна лихва от 40,00% годишно при съобразяване че предоставена сума е 779 лв., а общата дължима от потребителя сума е 1001,40 лв.

Възнаградителната лихва е възнаграждението за предоставянето на Финансовия ресурс. (В този смисъл Решение № 378/18.05.2006г. по гр.д. № 315/2005г. на ВКС, III-то Г.О.). Размерът на уговорената възнаградителна лихва и на годишния процент на разходите не надхвърля максимално допустимия размер по ЗПК. Този размер не противоречи на добрите нрави, клаузите не представляват уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Този извод се обосновава при съобразяване на обстоятелството, че кредитът е необезпечен и е за покупка на вещ представляваща краткотраен материален актив, а именно мобилен телефон.

Договорът носи подпис на страните по делото и съдържа задължителните реквизити по Закона за потребителския кредит (ЗПК), не нарушава императивните правила на чл. 10, чл. 11 и чл. 12 от ЗПК, така уговорените съглашения не противоречат на добрите нрави, клаузите не заобикалят закона и не са неравноправни.

По делото не е установено годишната лихва и годишния процент на разходите да са различни от тези, посочени в договора. При съобразяване на

заклучението по счетоводната експертиза, което съдът кредитира като неоспорено от страните и неопровергано от доказателствата събрани по делото се установява съответствие между посочените в договора лихвен процент и ГПР и начисленото по договора. Неоснователно е и възражението за липса на погасителен план.

Изготвен е и погасителен план /обективизиран в текста на самия договор/, който съдържа информация за размера, броя, периодичността и датите на плащане на погасителните вноски - чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК, като в случая договорът съдържа и информация относно лихвения процент, който се прилага при просрочени плащания, изчислен към момента на сключване на договора, стойността на разходите, което се дължат при неизпълнение на договора и предупреждение за последиците за потребителя при просрочие на вноските, с което са спазени изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 13, 15 и 16 ЗПК.

Ето защо решението следва да бъде потвърдено.

По отношение на частната жалба с вх. № 25038009/02.03.2021г. от адв. К. И. Б. настоящият състав намира следното:

Съставът на СГС намира, че следва да се приложи нормата на чл. 6, т.5 от Нар. №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения / в редакцията си до 04.11.2022г./ В цитираната е предвидено, че за нотариални покани, за молба за приемане или отказ от наследство, за изготвяне на книжа за нотариално вписване, за молба за опрощаване на дължими суми и за други молби - 50 лв. В случая се касае за подаване на бланково възражение без да е необходимо да се излагат доводи по същество. Ето защо настоящият състав намира, че жалбата следва да се остави без уважение.

По отношение на частна жалба вх. № 25038047/02.03.2021г., подадена от адв. К. И. Б. и Н. И. И. в качеството им на съдружници в адвокатско съдружие „Б.Л.“ и адв. М. Л. Л. в качеството му на процесуален представител на Н. Ф. Д. с която искат присъждане на адвокатско възнаграждение в размер на 52,70 лв. съразмерно на „неуважената част от исковата претенция“ настоящият състав намира следното.

Съгласно разпоредбата на чл. 71, ал. 1 ЗА страната може упълномощи адвокатско дружество да я представлява пред съда, което дружество от своя страна има право да преупълномощи един или няколко съдружници за извършване на процесуално представителство по конкретното дело. В този случай адвокатското възнаграждение се дължи на адвокатското дружество, като отношенията между адвокатското дружество и адвоката, осъществил процесуално представителство на клиента, са без значение за присъждането на разноските по делото, включително на адвокатското възнаграждение по реда на чл. 38 ЗА. Оказването на безплатна адвокатска помощ и съдействие в някоя от хипотезите на чл. 38, ал. 1 ЗА може да се извърши, както от конкретен адвокат, упълномощен от клиента, така и от адвокатско дружество, което е упълномощено от клиента съгласно чл. 71, ал. 1 ЗА. В зависимост от това кое лице е упълномощено от страната - адвокат или адвокатско

дружество присъждането на адвокатско възнаграждение по реда на чл. 38, ал. 2 ЗА следва да се извърши съответно на адвоката или на адвокатското дружество. /В този смисъл ОПРЕДЕЛЕНИЕ № 196 ОТ 13.05.2021 Г. ПО Ч. Т. Д. № 1541/2020 Г., Т. К., I Т. О. НА ВКС/

В настоящия случай ответницата, въззваем Н. Ф. Д. е упълномощил "Адвокатско дружество Б.Л." да я представлява пред съда във връзка с предявената искова молба по чл. 422, ал.1 от ГПК. Адвокатското дружество е упълномощило адвокат Б. и адвокат Л.. С оглед така установеното изводът за неоснователност на молбата по чл. 248 ГПК поради това, че адвокатското възнаграждение по чл. 38 ЗАДв че адвокатското дружество няма правосубектност.

Ето защо определението в тази част следва да бъде отменено.

Съгласно разпоредбата на чл. 78, ал.4 от ГПК Ответникът има право на разноски и при прекратяване на делото. При това положение на адвокатско дружество „Б.Л.“ се дължат разноски в размер на 38,32 лв. съразмерно на прекратената част от производството.

По отношение на разноските във въззивното производство.

При този изход на производството жалбоподателката няма право на разноски във въззивното производство.

Право на разноски има въззиваемия „ЕОС М.“ ЕООД, който не е представил доказателства за сторени разноски във въззивното производство и такива не следва да се присъждат.

На основание чл. 280, ал.3 от ГПК решението не подлежи на обжалване.

Мотивиран от гореизложеното.

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 20249921/12.11.2020г. по гр. д. № 41680/2018г. по описа на Софийски районен съд 50 състав в обжалваната му част.

ОТМЕНЯ определение № 20042290/15.02.2021г., по гр. д. № 41680/2018г. по описа на Софийски районен съд 50 състав, постановено по реда на чл. 248, ал.3 от ГПК, в частта в която е оставена без уважение молба на Адвокатско дружество „Б.Л.“ за присъждане на разноски в първоинстанционното производство и **ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:**

ИЗМЕНЯ решение № 20249921/12.11.2020г. по гр. д. № 41680/2018г. по описа на Софийски районен съд 50 състав, в частта за разноските като:

ОСЪЖДА „ЕОС М.“ ЕООД ЕИК:****, да заплати на адвокатско дружество „Б.Л.“ чл. 78, ал.4 от ГПК вр. с чл. 38, ал.2 от ЗАДв сумата от 38,32 лв. разноски в първоинстанционното производство.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ частната жалба с вх. № 25038009/02.03.2021г. на адв. К. И. Б., срещу определение №

20042290/15.02.2021г., постановено по реда на чл. 248, ал.3 от ГПК.

Решението не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____